

Celem metody projektowania sytuacji edukacyjnych, czyli stwarzania okazji do uczenia się, jest wspieranie dziecka w jego działaniach oraz uaktywnianie jego potencjału intelektualnego i twórczego. Jest to metoda uczenia się polegająca na gromadzeniu przez dziecko doświadczeń poprzez czynny kontakt z najbliższym otoczeniem fizycznym i społecznym. Uczenie odbywa się przy okazji konkretnych działań dziecka, wykonywania zadań opartych na jego motywacji wewnętrznej, zaspokojenia różnorodnych potrzeb (biologicznych, poznawczych, społecznych).

Schemat projektowania powinien zawierać odpowiedzi na pytania:

1. Co zaproponuję dziecku jako przedmiot jego odkrycia?
2. Co będzie punktem wyjścia zajęć?
3. Jakie zadania zaproponuję dzieciom po wysłuchaniu ich pomysłów?
4. Jakie będą niezbędne materialne warunki działania dla dziecka i dla nauczyciela?
5. Co chciałbym uświadomić dzieciom.

1. Przedmiot odkrycia

Odkrycie może dotyczyć wiedzy, umiejętności lub postaw.

Przedmiotem odkrycia może być informacja, zdarzenie, zjawisko bezpośrednio dostępne w środowisku przyrodniczym lub społecznym, wzbogacone filmem, książką itp.

2. Punkt wyjścia

Powinien skupić uwagę dzieci, zaintrygować, zaintrygować, prowokować, wzbudzić w nich motywację wewnętrzną do pracy. Jest to element nowości, zaskoczenia. Może to być: aranżacja przestrzeni, zgromadzone pomoce, niecodzienny wystrój sali, ustawienie stolików, nagranie muzyczne.

Odgrywa on ważną rolę w budowaniu wewnętrznej motywacji dziecka, która powstaje dzięki zainteresowaniu dziecka danym tematem i zainspirowania go do określonej aktywności.

3. Zadania

Powinny być na miarę możliwości uczniów. Takie, które uczniowie samodzielnie lub przy niewielkiej pomocy nauczyciela są w stanie wykonać. Uczniowie odkrywają problem, stawiają pytania, określają zadania i podejmują decyzję o ich wykonaniu. Nauczyciel kieruje aktywnością uczniów, przygotowuje kilka alternatywnych rozwiązań. Problemy powinny mieć charakter zadań otwartych.

4. Warunki materialne

Dobrym rozwiązaniem jest przygotowanie w części sali „sklepu”, gdzie uczniowie mogą nabyć wszystkie potrzebne materiały. Materiałów powinno być dużo, aby dzieci miały wybór.

5. Element wymagający wyeksponowania

Nauczyciel swoim zachowaniem lub nietypową aranżacją sali inicjuje i inspiruje aktywność dzieci. Obserwuje co robią, pomaga, wspiera, wchodzi w interakcję z nimi. Nauczyciel eksponuje to, co dzieci wykonały, czego się nauczyły, porządkuje ich doświadczenie.

UCZYMY SIĘ - UCZYMY INNYCH KAŻDY MOŻE BYĆ EKSPERTEM

1. Ustalamy wspólny temat i liczbę zagadnień do opracowania w tym temacie.
2. Dzielimy klasę na drużyny/zespoły - tylu uczniów w drużynie/zespole, ile mamy zagadnień do opracowania. Możemy nadać nazwy drużynom/zespołom np. **Obserwatorzy dnia i nocy, Badacze świata roślin, Miłośnicy zwierząt**
3. Przyporządkowujemy numery członkom każdego zespołu. W każdym zespole są jedyńki, dwójki, trójki. Następnie uczniowie tworzą nowe zespoły.
4. **Jedyńki** z każdego zespołu opracowują razem **zagadnienie nr 1. Dwójki** z każdego zespołu opracowują razem **zagadnienie nr 2. Trójki** z każdego zespołu opracowują razem **zagadnienie nr 3** itp. Uczniowie prowadzą badania danego problemu np. czytają i analizują tekst, prowadzą obserwację, zastanawiają się, wyciągają wnioski.
5. Po upływie ustalonego czasu jedyńki, dwójki, trójki wracają do swojego zespołu i wymieniają się swoimi spostrzeżeniami, nową wiedzą, odkryciami, których dokonali w zespole jedynek, dwójek, trójek.
6. Każdy uczeń uzupełnia kartę korzystając z wiedzy i doświadczeń innych.

Tematem mogą to być np.:

Zmiany zachodzące w przyrodzie wiosną.

Zagadnienia:

1. informacje ogólne o pogodzie, długości dnia i nocy, ciekawostki,

2. zmiany w świecie roślin, ciekawostki,
3. zmiany zachodzące w świecie zwierząt, ciekawostki)

Uczniowie mogą czytać informacje, oglądać albumy, zapisywać na tej podstawie, które zabiorą ze sobą do swojego zespołu.

Na koniec po powrocie o swojego zespołu/swojej drużyny uzupełniają kartę, wykonują ćwiczenia związane z realizacją tematu. Korzystają ze swoich doświadczeń, dokonują ewaluacji swojej pracy.

PRACA W OBWODACH STACYJNYCH JAKO JEDNA Z FORM ORGANIZACYJNYCH AKTYWIZUJĄCYCH UCZNIÓW

Wybór tematu i zaproponowanie go dzieciom. Np. **"Poznajemy tradycje świąt Bożego Narodzenia"**.

1. Wprowadzenie momentu zaciekawienia, tajemniczości, zaskoczenia lub zastosowanie filmiku, teatrzyku, wiersza, zagadek, niespodzianek - pudełek prezentowych itp.
2. Podział dzieci na grupy i przyporządkowanie im numerów stolików/stacji.
3. Praca uczniów przy stolikach:
  - stolik 1 - układanie obrazków z części;
  - stolik 2 - potrawy wigilijne - układanie podpisów do ilustracji;
  - stolik 3 – dekorowanie elementami ozdobnymi sylwety choinki świątecznej z kartonu;
  - stolik 4 - układanie prezentów według wielkości;
  - stolik 5 - rozwiązywanie rebusów o tematyce świątecznej;
  - stolik 6 – wybieranie napisów - skojarzeń o tematyce świątecznej spośród innych wyrazów.
4. Przejście dzieci do kolejnej stacji np. po upływie 5 minut na sygnał nauczyciela i po wykonaniu zdań.
5. Po wykonaniu wszystkich zadań przez wszystkie grupy uczniów dzieci siadają w kręgu i wspólnie dokonują ewaluacji swoich działań np. Co poznały, co je najbardziej zaciekawiło? Czego się dowiedziały? Itp.

Organizowanie sytuacji edukacyjnych:

- przyczynia się do nabywania poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- uczy wytrwałości i konsekwencji w działaniu,
- wzbogaca wiedzę o samym sobie i o świecie,
- stwarza okazję do samodzielnego uczenia się na podstawie własnych obserwacji i nabytych doświadczeń,
- dzielenia się swoją wiedzą z innymi,
- uczy współpracy.

Źródło: „Efektywne i atrakcyjne metody pracy z dziećmi”, M. Jąder, Impuls, Kraków 2013

Joanna Duszak
Doradca metodyczny w zakresie edukacji wczesnoszkolnej
MSCDN Wydział w Ostrołęce